

Giải pháp nâng cao chất lượng công tác lấy ý kiến chuyên gia của người học về hoạt động giảng dạy của nhà giáo tại Trường Cao đẳng Công nghiệp Thanh Hóa

Thi Thị Cúc*

ThS. Trường Cao đẳng Công nghiệp Thanh Hóa

Received: 8/02/2024; Accepted: 25/02/2024; Published: 5/3/2024

Abstract: The collection of feedback from learners regarding teaching activities is one of the mandatory components in the quality assurance process of vocational education institutions. Therefore, this article conducts a study on the current situation and proposes solutions and recommendations for obtaining feedback from learners on teaching activities of instructors to enhance the quality of education at Thanh Hoa Industrial College.

Keywords: Quality Management, Quality Assurance, Learner Feedback, Quality Improvement Solutions.

1. Đặt vấn đề

Lấy ý kiến phản hồi (LYKPH) của người học về hoạt động giảng dạy (HĐGD) của nhà giáo là một trong những nội dung bắt buộc đối với công tác kiểm định chất lượng đào tạo của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp. Thông qua hoạt động này người học đóng góp ý kiến với nhà giáo; đồng thời cung cấp những “thông tin ngược” để nhà giáo kiểm tra lại HĐGD của mình, thái độ phục vụ của đội ngũ viên chức, người lao động, cơ sở vật chất phục vụ cho việc giảng dạy và học tập. Ngoài ra, ở mức độ cao hơn còn là sự phản hồi của xã hội đối với chất lượng giảng dạy của nhà trường đã đạt được hay chưa. Qua đó, xây dựng đội ngũ nhà giáo có những phẩm chất đạo đức, lương tâm nghề nghiệp, nâng cao năng lực sư phạm giúp nhà giáo phát huy những thế mạnh, ưu điểm, khắc phục những tồn tại hạn chế nhằm đảm bảo chất lượng của hoạt động giảng dạy. Tuy nhiên, hiện nay công tác này còn tồn tại một số khó khăn như: việc lấy ý kiến để làm gì? Hình thức lấy ý kiến? Tổng hợp và xử lý kết quả lấy ý kiến như thế nào để góp phần nâng cao chất lượng đào tạo. Bài viết này tiến hành nghiên cứu thực trạng và đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác LYKPH của người học về HĐGD của nhà giáo tại trường Cao đẳng Công nghiệp Thanh Hóa.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng hoạt động LYKPH của người học về HĐGD của nhà giáo tại trường Cao đẳng Công nghiệp Thanh Hóa

Trong những năm học qua, nhà trường đã triển khai thực hiện LYKPH của người học về HĐGD của

nhà giáo trên phạm vi toàn trường. Người học đưa ra ý kiến phản hồi bằng việc điền thông tin vào mẫu phiếu do nhà trường phát ra. Mẫu phiếu này gồm nhiều câu hỏi: Tập trung vào các vấn đề liên quan tới HĐGD của nhà giáo. Các câu hỏi được chia theo ba nhóm nội dung chính là: Chuẩn bị bài giảng; phương pháp giảng dạy và phương pháp kiểm tra, đánh giá.

Quy trình, thời gian LYKPH mỗi năm hai lần vào cuối mỗi học kỳ. Thời điểm thu thập phiếu là cuối học kỳ. Đơn vị xử lý và lưu trữ phiếu là Phòng Khoa học-Kiểm định nhập liệu, xử lý và lưu trữ thông tin phiếu. Khi có kết quả, Ban Giám Hiệu lên kế hoạch họp với trưởng khoa để trao đổi, góp ý về kết quả ý kiến phản hồi từ HSSV của mỗi khoa và lưu ý những trường hợp “có vấn đề”. Nhà trường coi kết quả phiếu là thông tin cá nhân, do đó không công khai, không đại trà. Vì thế nhà trường chỉ trả kết quả cho những nhà giáo có yêu cầu. Trưởng khoa có trách nhiệm tác động đối với những nhà giáo được nhà trường lưu ý bằng cách góp ý trực tiếp, theo dõi hoặc dự giờ... nếu không có gì cải thiện sẽ sử dụng biện pháp cuối cùng là kỷ luật nhà giáo.

2.2. Đánh giá chung

a) Ưu điểm:

Nhà trường triển khai hoạt động LYKPH của người học về HĐGD của nhà giáo đúng theo chủ trương, văn bản quy định của Bộ Lao động-Thương binh và Xã hội. Khi triển khai LYKPH của người học về giáo viên và nhà trường đều đảm bảo thực hiện đúng các bước theo quy trình. Các tiêu chuẩn, tiêu chí lấy ý kiến được xây dựng trên cơ sở thực tiễn và đảm bảo bám sát vào quy định của Tổng cục Giáo

dục nghề nghiệp.

Khi thực hiện công tác này đều xác định rất rõ mục đích: nhằm cải thiện HĐGD của giáo viên và tạo ra mối quan hệ giữa thầy và trò trong quá trình dạy học. Việc LYKPH của người học được một số đơn vị trong trường thực hiện trực tuyến trên website đảm bảo độ nhanh, gọn, chính xác, khách quan, tiết kiệm được phần lớn chi phí về nguồn lực và nhân lực.

b) Hạn chế:

Hoạt động LYKPH của người học về HĐGD của nhà giáo ở mỗi khoa thuộc trường đang tổ chức đánh giá theo mỗi kiểu khác nhau, không có sự đồng nhất, phiếu được thiết lập tùy thuộc vào điều kiện, đặc điểm của mỗi đơn vị trong trường mà từ đó mỗi đơn vị tự xây dựng mẫu đánh giá riêng.

Phần lớn việc LYKPH của người học mới dừng lại ở việc tổng hợp báo cáo số liệu cho Ban giám hiệu để lãnh đạo nhà trường có cái nhìn bao quát về “Bức tranh tổng thể người dạy”, chưa dùng để xét thi đua khen thưởng cũng như chưa đưa ra những chế tài xử lý đối với những trường hợp nhà giáo nhiều năm liền có chung ý kiến phản hồi về chất lượng giảng dạy còn hạn chế nhất định. Việc đánh giá chất lượng giảng dạy hiện nay tại các trường còn thiếu khách quan, chưa thực sự công bằng, chủ yếu là định tính, ít được định lượng. Các tiêu chí đánh giá nhiều nhưng chưa khoa học, các nội dung đánh giá chất lượng khá rộng nhưng chưa chi tiết, chưa thiết thực so với công việc chính của nhà giáo là giảng dạy. Kết quả đánh giá chưa sát với thực tế nên chưa gắn vào định mức giá trị lao động cho nhà giáo; mới chỉ được sử dụng làm thông tin tham khảo cho các hoạt động quản lý đào tạo và nhân sự, chưa được chú trọng sử dụng cho các hoạt động đánh giá công việc của nhà giáo.

c) Khó khăn đặt ra:

- Tuy đã được triển khai trong trường nhưng vẫn còn có ý kiến cho rằng có nên LYKPH của người học hay không?

Hoạt động LYKPH của người học là rất cần thiết bởi việc này giúp cho nhà trường có được “bức tranh tổng thể” với những thông tin hữu ích phục vụ công tác quản lý chung và thông qua đó nhà trường có những điều chỉnh thích hợp về chương trình đào tạo, lịch trình giảng dạy... Việc dành cho người học quyền được phản hồi, nhận xét đánh giá về giảng viên là việc làm vô cùng cần thiết. Đây là cơ hội để các nhà giáo nhìn nhận lại chính mình còn khuyết ở điểm gì, lĩnh vực gì để từ đó hoàn thiện bản thân mình tốt hơn, tự điều chỉnh về: kiến thức, kỹ năng, thái độ, lối sống để nâng cao chất lượng giảng dạy của mình và đó là

điều tất cả các giáo viên đều mong mỏi. Sự bảo thủ, không muốn cầu tiến sẽ làm cho chính bản thân mỗi nhà giáo trì trệ, ngộ nhận vào chính mình. Vấn đề là cách thức xử lý một số ý kiến vẫn còn băn khoăn cho rằng có nên LYKPH của người học hay không cần được giải quyết để có sự đồng thuận cao.

- Đánh giá theo phương pháp nào để phát huy được hiệu quả cao nhất?

Có cần kết hợp 03 phương pháp đánh giá từ phiếu phản hồi của HSSV, từ đồng nghiệp hay cấp quản lý và tự đánh giá của nhà giáo sẽ cho một kết quả đánh giá có tính giá trị cao hơn hay chỉ sử dụng phiếu phản hồi của HSSV. Trên thực tế, nhà trường hiện nay đã thực hiện khá đầy đủ các phương pháp đánh giá: LYKPH của người học, người dạy tự đánh giá, đồng nghiệp đánh giá, các nhà quản lý đánh giá, đánh giá ngoài, đánh giá qua hồ sơ giảng dạy... Tuy nhiên, vẫn chưa có một nguồn thông tin nào có thể đánh giá được chính xác mọi khía cạnh của HĐGD của nhà giáo, sau đó lấy phiếu khảo sát ý kiến chuyên môn. Với cách làm đánh giá này thường dẫn đến chủ quan do mỗi bài giảng có độ khó, dễ khác nhau và không phải ai cũng có trình độ chuyên môn sâu sắc để đánh giá, để rút ra nhận xét về chuyên môn”. Vấn đề đặt ra là đánh giá theo phương pháp nào để phát huy được hiệu quả cao nhất. Nếu tổng hợp tất cả các phương pháp đánh giá trên thì hệ số của mỗi phương pháp đánh giá phải được đặt ra và thống nhất.

- Số liệu tổng hợp, thống kê công bố công khai hay nội bộ?

Trong công tác thực hiện LYKPH của người học khâu tổng hợp số liệu đóng vai trò khá quan trọng nên cán bộ thu thập phiếu cũng như cán bộ tổng hợp số liệu đòi hỏi phải trung thực, khách quan, công tâm. Vấn đề công khai kết quả như thế nào? Có người cho rằng nên làm theo lộ trình. Ban đầu xử lý kết quả phản hồi không phán xét, sau đó phải có biện pháp chế tài nếu giáo viên vẫn bị đánh giá không tốt nhiều lần. Cần phải có những quy chế khen thưởng cụ thể cho những giảng viên được đánh giá tốt, đồng thời phải xem xét giảm giờ giảng của giáo viên bị đánh giá kém”. Nhiều người cho rằng khi đã thực hiện khảo sát thì phải sử dụng kết quả này như một kênh thông tin phục vụ công tác thi đua khen thưởng, có chế tài thì việc làm này mới có ý nghĩa. Từ các ý kiến trên vấn đề cũng cần được thống nhất là việc sử dụng số liệu tổng hợp, thống kê công bố công khai hay nội bộ đơn vị.

- Thông tin phản hồi có tin cậy hay không?

Cũng có ý kiến cho rằng việc LYKPH của người

học chỉ là một kênh thông tin mang tính tham khảo giúp cho lãnh đạo nhà trường nhìn nhận về HĐGD của nhà giáo. Trên thực tế có những khía cạnh ngay cả đồng nghiệp đánh giá về chuyên môn của đồng nghiệp cũng đã khó làm sao đòi hỏi người học đưa ra nhận xét đánh giá đúng đắn về thầy cô giảng dạy. Cũng còn người học quan niệm rằng LYKPH của người học trong phiếu câu hỏi chỉ là hình thức nên họ chỉ làm qua loa cho xong việc, không đảm bảo tính khách quan. Bên cạnh đó còn có một số người học chưa nhận thức rõ về mục đích ý nghĩa của việc LYKPH từ người học nên chưa có thái độ, ý thức nghiêm túc, hoài nghi về việc sử dụng kết quả phản hồi, hay né tránh khi đánh giá những vấn đề tế nhị, cho ý kiến kiểu “vô thưởng, vô phạt”. Tâm lý người học còn lo sợ, e dè do những yếu tố chủ quan, khách quan khi tham gia đánh giá, còn chưa thật sự mạnh dạn đưa ra chính kiến của mình.

2.3. Giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động LYKPH của người học về HĐGD của nhà giáo

2.3.1. Đối với Nhà trường:

Nhà trường cần xây dựng bộ công cụ đánh giá chung về chất lượng giảng dạy của nhà giáo trong toàn trường; Cần có quy định mặt pháp lý về việc nhà giáo phải được người học góp ý, nhận xét trong từng năm học. Mặt khác, do mỗi đơn vị có những nét đặc thù riêng về lĩnh vực, ngành nghề đào tạo nên không thể có một mẫu phiếu khảo sát chung cho tất cả các đơn vị nhưng vẫn phải đảm bảo được đầy đủ các tiêu chí chung; Hướng dẫn cụ thể việc sử dụng kết quả LYKPH của người học nhằm vào mục đích gì, có chính sách ưu đãi, khuyến khích, thu hút những nhà giáo, cán bộ giỏi, có nhiều sáng kiến trong công tác giảng dạy, quản lý làm việc tại trường, đưa ra các chế tài xử lý đối với những trường hợp qua nhiều năm đánh giá đạt loại yếu.

2.3.2. Đối với các đơn vị

Tăng cường công tác tập huấn nâng cao nhận thức về ý nghĩa của công tác LYKPH của người học cho toàn thể cán bộ quản lý, nhà giáo và để đảm bảo các thông tin thu thập được có giá trị. Coi hoạt động này là một nhiệm vụ trọng tâm xuyên suốt trong quá trình đào tạo. Căn cứ tình hình thực tế, mỗi đơn vị cần chủ động, sáng tạo trong việc thiết kế công cụ để LYKPH từ người học về HĐGD của nhà giáo. Xây dựng được quy trình LYKPH của người học; trong đó, cần xác định được thời gian tổ chức lấy ý kiến không gây khó khăn phiền hà cho việc tập hợp người học; các câu hỏi được nêu trong phiếu phải đầy đủ, chính xác, có độ tin cậy. Cử cán bộ quản lý tham gia các lớp tập

huấn nâng cao năng lực cho bộ máy quản lý công tác tuyên truyền LYKPH của người học; đào tạo cán bộ có chuyên môn sâu về các lĩnh vực xử lý số liệu. Kết quả LYKPH của người học không chỉ dừng lại ở việc coi đó là một kênh thông tin mang tính tham khảo mà cần đưa kết quả lấy ý kiến người học vào việc đánh giá phân loại, công tác thi đua khen thưởng, công tác đào tạo, đào tạo lại nhà giáo, viên chức. Nhà trường cần đưa ra các biện pháp chế tài để kiểm soát sự điều chỉnh hoạt động giảng dạy của nhà giáo sau mỗi đợt người học góp ý, phản hồi.

2.3.3. Đối với người học: Cần nâng cao nhận thức của bản thân về hoạt động LYKPH của người học. Coi đây là một hoạt động thể hiện tính văn minh trong đánh giá, người học được thể hiện quyền lợi, trách nhiệm của riêng mình. Khi tham gia trả lời các câu hỏi đánh giá đòi hỏi người học phải trung thực, khách quan, “không tư thù cá nhân”. Đánh giá không được qua loa, đại khái, làm cho xong.

2.3.4. Đối với giáo viên: Cần tôn trọng, có tinh thần cầu thị trước kết quả xử lý thông tin phản hồi từ phía người học về hoạt động giảng dạy của mình. Bởi việc này sẽ giúp nhà giáo điều chỉnh, nâng cao chất lượng giảng dạy của mình ngày một tốt hơn.

3. Kết luận

LYKPH của người học về nhà giáo là một nhiệm vụ cần thiết và quan trọng và là một dữ liệu không thể thiếu khi đánh giá trong và đánh giá ngoài đối với công tác kiểm định chất lượng của nhà trường. Bài viết đã đưa ra một số giải pháp và kiến nghị về việc LYKPH của người học nhằm góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường trong thời gian tới.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Vũ Thị Phương Anh (2004), *Thực hiện thu thập và sử dụng ý kiến sinh viên trong đánh giá chất lượng giảng dạy*, Nxb ĐHQG - Hà Nội.
- [2]. Nguyễn Đức Chính, Trần Thị Thanh Phương (2017), *Quản lý chất lượng trong giáo dục*, NXB Giáo dục Việt Nam. Hà Nội
- [3]. Nguyễn Thị Kim Dung (1999), *Khảo sát khả năng có thể sử dụng ý kiến phản hồi của sinh viên trong trường ĐHSP Tp. HCM*.
- [4]. Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội (2017), *Thông tư số 15/2017/TT-BLĐTBXH về ban hành Quy định tiêu chí, tiêu chuẩn kiểm định chất lượng GDNN*. Hà Nội
- [5]. Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội (2017), *Thông tư số 28/2017/TT-BLĐTBXH (2017) về ban hành Quy định hệ thống bảo đảm chất lượng của cơ sở GDNN*. Hà Nội